

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА

**Завдання до практичних занять
для студентів спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2017**

УДК 336.71(07)

ББК 65.262.2р

Б 23

Затверджено на засіданні кафедри банківської справи.

Протокол № 7 від 28.11.2016 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: О. М. Рац

Ю. Є. Холодна

Банківська система : завдання до практичних занять для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" першого (бакалаврського) рівня : [Електронне видання] / уклад. О. М. Рац, Ю. Є. Холодна. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 65 с.

Подано завдання для розв'язання, які характеризують ситуації, що виникають у діяльності банків: реєстрація і ліцензування, формування і управління банківськими ресурсами, здійснення грошових розрахунків, розрахунок економічних нормативів регулювання діяльності банків, здійснення кредитних та інвестиційних операцій, виконання банківських послуг, визначення фінансових результатів діяльності банку.

Рекомендовано для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" першого (бакалаврського) рівня.

УДК 336.71(07)

ББК 65.262.2р

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2017

Вступ

У сучасних умовах функціонування економіки України спостерігається стійка тенденція зростання ролі банків. Їх діяльність охоплює майже всі сфери життя суспільства.

Формування й успішне функціонування банківської системи України, входження вітчизняних фінансово-кредитних інститутів у міжнародний бізнес значною мірою залежить від кваліфікації та знань банківських працівників. Отримання практичних навичок щодо розв'язання тих або інших ситуацій у цій сфері є об'єктивною передумовою для всіх, хто користується банківськими послугами.

Метою проведення практичних занять з навчальної дисципліни "Банківські операції" є розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формування вмінь та навичок їх практичного застосування шляхом виконання студентом сформульованих завдань.

Практичні завдання виконуються під час проведення аудиторних практичних занять згідно з робочою програмою навчальної дисципліни "Банківська система". Під час їх виконання студенти повинні осмислити та використати знання, отримані на лекціях та під час самостійної роботи, а також набути навичок проведення відповідних розрахунків, формування аналітичних висновків та їх адекватної економічної інтерпретації.

У завданнях до практичних занять з навчальної дисципліни "Банківська система" подано реальні ситуації, які виникають у діяльності банків, що пов'язані з реєстрацією й ліцензуванням банків, формуванням і управлінням банківськими ресурсами, здійсненням грошових розрахунків, розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків, кредитними та інвестиційними операціями, банківськими послугами, фінансової стійкості банку.

Змістовий модуль 1. Структурні компоненти банківської системи

Тема 1. Теоретичні засади організації банківської системи: сутність, принципи побудови, функції

Завдання 1.1. Діяльність банку "Київ" характеризується показниками, наведеними у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Агрегований баланс банку

№ п/п	Статті, тис. грн	2016 р.	2017 р.
1.	Активи	2 795,956	4 311,235
1.1	Кошти в НБУ та готівкові кошти в державних банках	501,256	600,145
1.2	Кошти в інших банках	720,050	1 360,050
1.3	Кредити та заборгованість клієнтів	1 472,000	2 350,040
1.4	Інші активи	102,650	1,000
2.	Пасиви		
2.1	Кошти банків	495,256	900,200
2.2	Кошти клієнтів	1 500,050	2 500,200
2.3	Статутний капітал	300,450	450,000
2.4	Інші пасиви	500,200	460,835

Необхідно:

1. На основі наведених даних проаналізувати структуру і динаміку зміни статей балансу банку.
2. Зробити висновки щодо тенденцій зміни показників.
3. Побудувати графіки динаміки і структури пасивів і активів балансу банку.

Завдання 1.2. Показники, які характеризують активні операції банку "Харків" наведено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Актив банку

№ п/п	Статті активу, тис. грн	2016 р.	2017 р.
1	Каса банку	340	545
2	Кореспондентський рахунок у НБУ	1 602	2 335
3	Кошти в інших банках, кредити та аванси іншим банкам	6 363	5 412
4	Кредити, видані підприємствам	6 259	6 156
5	Споживчі кредити	4 351	4 947
6	Цінні папери на продаж	58	774
7	Інвестиційні цінні папери	148	137
8	Основні засоби	3 309	3 630
9	Інші активи	208	399
	Усього активів	22 638	24 335

Необхідно:

1. На основі наведених даних проаналізувати структуру і динаміку активних операцій банку (абсолютний приріст, темпи зростання та приросту).

2. Зробити висновки щодо тенденцій зміни розрахованих показників.

Завдання 1.3. Показники, які характеризують пасивні операції банку "Одеса" наведено в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Пасив банку

№ п/п	Статті пасиву, тис. грн	2016 р.	2017 р.
1	2	3	4
Зобов'язання			
1	Кореспондентський рахунок НБУ	593	620
2	Кореспондентські рахунки інших банків	1 388	1 258
3	Кредити НБУ	98	89
4	Кредити інших банків	1 905	1 560
5	Поточні рахунки клієнтів	5 520	4 560
6	Вкладні рахунки фізичних осіб	6 617	7 076
7	Вкладні рахунки юридичних осіб	2 264	3 120
	Усього зобов'язань	16 121	18 283

1	2	3	4
Капітал			
1	Статутний капітал	1 242	1 260
2	Резервні фонди	2 890	2 640
3	Нерозподілений прибуток минулих років	1 105	482
4	Фінансовий результат поточного року	1 280	1 670
	Усього капіталу	6 517	6 052
	Усього пасивів	22 638	24 335

Необхідно:

1. На основі наведених даних проаналізувати структуру і динаміку пасивних операцій банку (абсолютний приріст, темпи росту та приросту).
2. Зробити висновки щодо тенденцій зміни розрахованих показників.

Завдання 1.4. Діяльність банків України за 2 півріччя поточного року характеризується такими показниками, млн грн:

- кошти суб'єктів господарювання становлять – 12 800;
- вклади фізичних осіб – 10 250,2;
- міжбанківські кредити та депозити – 3 948,2;
- кредити наданні суб'єктам господарювання – 25 741,5;
- кредити надані іншим банкам – 3 355,8;
- кошти бюджету та позабюджетних фондів – 1 111,6;
- кошти від НБУ – 743,0;
- субординований борг – 601,2;
- кредити надані фізичним особам – 989,1;
- вкладення в цінні папери – 1 200.

Необхідно:

1. Згрупувати показники, які характеризують активні операції; пасивні операції.
2. Проаналізувати структуру активів і пасивів системи банків України.

Завдання 1.5. Статті доходів та витрат банку "Дніпро" за 1 квартал 2017 р. наведені в табл. 1.4.

Статті доходів та витрат банку

№ п/п	Статті, тис. грн	січень	лютий	березень
1	Нараховані відсотки за депозитними рахунками	170	156,5	182,1
2	Відсотки отримані з міжбанківських кредитів	220	342	189
3	Відсотки отримані за кредитними операціями з клієнтами	180	580	970
4	Відсотки сплачені з власних облігацій	68	79	110
5	Комісійна винагорода від посередницьких операцій з розрахунково-касового обслуговування	65	87	93
6	Фінансовий результат від торгових операцій банку з цінними паперами	+124	-98	-102
7	Загальноадміністративні витрати	95	75	120
8	Курсова різниця від валютних операцій	-150	+312	- 220

Необхідно:

1. Визначити фінансовий результат діяльності банку за 1 квартал 2017 р. на підставі представлених у табл. 1.4 даних.

2. За результатами розрахунку побудувати графік та зробити обґрунтовані висновки щодо динаміки фінансового результату банку.

Тема 2. Банки другого рівня як ключова складова банківської системи

Завдання 2.1. До установи Національного банку України (НБУ) для реєстрації нового банку надійшов пакет таких документів:

протоколи зборів засновників та установчих зборів, договір про створення банку або рішення про створення державного банку;

статут банку;

копії документів, визначених Національним банком України, необхідних для ідентифікації самого засновника та всіх осіб, через яких здійснюватиметься опосередковане володіння істотною участю у банку;

документи, що засвідчують повну сплату засновниками внесків до статутного капіталу;

відомості про структуру власності самої юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність, та засновника, що набуває істотної участі в ній, відповідно до вимог Національного банку України;

відомості за формою, встановленою Національним банком України, про асоційованих осіб засновника – фізичної особи;

відомості за формою, встановленою Національним банком України, про юридичних осіб, у яких засновник – фізична особа є керівником та/або контролером;

копію тимчасового свідоцтва про реєстрацію випуску акцій;

висновок Антимонопольного комітету України у випадках, передбачених законодавством України;

копію платіжного документа про внесення плати за погодження статуту банку, розмір якої встановлюється Національним банком України.

Необхідно:

Визначити, які ще документи необхідно подати до установи НБУ для реєстрації банку.

Завдання 2.2. Для реєстрації банку у вигляді публічного акціонерного товариства до територіального управління НБУ надійшли такі документи:

заява про реєстрацію банку;

протоколи зборів засновників та установчих зборів, договір про створення банку або рішення про створення державного банку;

копії документів, визначених Національним банком України, необхідних для ідентифікації самого засновника та всіх осіб, через яких здійснюватиметься опосередковане володіння істотною участю у банку;

документи, визначені Національним банком України, що дають змогу зробити висновок про:

ділову репутацію самого засновника, а для засновника – юридичної особи – також і членів виконавчого органу та/або наглядової ради та всіх осіб, через яких здійснюватиметься опосередковане володіння істотною участю в особі, яка має намір здійснювати банківську діяльність;

фінансовий стан засновника – юридичної особи, а також про майновий стан засновника – фізичної особи;

відомості про структуру власності самої юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність, та засновника, що набуває істотної участі в ній, відповідно до вимог Національного банку України;

відомості за формою, встановленою Національним банком України, про асоційованих осіб засновника – фізичної особи;

відомості за формою, встановленою Національним банком України, про юридичних осіб, у яких засновник – фізична особа є керівником та/або контролером;

копію тимчасового свідоцтва про реєстрацію випуску акцій;

висновок Антимонопольного комітету України у випадках, передбачених законодавством України;

копію платіжного документа про внесення плати за погодження статуту банку, розмір якої встановлюється Національним банком України.

Необхідно:

1. Визначити, яке рішення прийме територіальне управління НБУ після розгляду пакета документів?

2. Визначить чи достатня кількість документів для реєстрації комерційного банку.

Завдання 2.3. До установи НБУ для ліцензування нового банку надійшов пакет таких документів:

заява про видачу банківської ліцензії;

копія статуту з відміткою державного реєстратора про проведення державної реєстрації юридичної особи;

копія зареєстрованого Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати закритого (приватного) розміщення акцій та свідоцтва про реєстрацію випуску акцій (для банку, що створюється у формі публічного акціонерного товариства);

відомості про кількісний склад спостережної ради, правління (ради директорів), ревізійної комісії;

відомості за формою, визначеною Національним банком України, що дають змогу зробити висновок про:

наявність як мінімум трьох осіб, призначених членами правління (ради директорів), у тому числі голови правління, їх професійну придатність та ділову репутацію;

професійну придатність головного бухгалтера та керівника служби внутрішнього аудиту;

ділову репутацію членів спостережної ради, головного бухгалтера та керівника служби внутрішнього аудиту;

наявність організаційної структури та відповідних спеціалістів, необхідних для забезпечення надання банківських та інших фінансових послуг, банківського обладнання, комп'ютерної техніки, програмного забезпечення, приміщень, що відповідають вимогам, встановленим Національним банком України;

копії внутрішніх положень банку, що регламентують надання банківських та інших фінансових послуг, визначають порядок здійснення внутрішнього контролю та процедуру управління ризиками;

бізнес-план на три роки, складений згідно з вимогами, встановленими Національним банком України;

копію платіжного документа про внесення плати за видачу банківської ліцензії, розмір якої встановлюється Національним банком України.

Необхідно:

Визначити, які ще документи необхідно подати до установи НБУ для отримання ліцензії банком.

Завдання 2.4. До установи НБУ для ліцензування нового банку надійшов пакет таких документів:

заява про видачу банківської ліцензії;

бізнес-план на три роки, складений згідно з вимогами, встановленими Національним банком України;

копія статуту з відміткою державного реєстратора про проведення державної реєстрації юридичної особи;

копія статуту з відміткою державного реєстратора про проведення державної реєстрації юридичної особи;

копія зареєстрованого Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати закритого (приватного) розміщення акцій та свідоцтва про реєстрацію випуску акцій (для банку, що створюється у формі публічного акціонерного товариства);

копії внутрішніх положень банку, що регламентують надання банківських та інших фінансових послуг, визначають порядок здійснення внутрішнього контролю та процедуру управління ризиками;

бізнес-план на три роки, складений згідно з вимогами, встановленими Національним банком України;

копію платіжного документа про внесення плати за видачу банківської ліцензії, розмір якої встановлюється Національним банком України.

Необхідно:

Визначити, які ще документи необхідно подати до установи НБУ для отримання ліцензії банком.

Завдання 2.5. Для реєстрації банку зі 100-відсотковим іноземним капіталом подані такі документи до територіального відділення НБУ:

статут;

установчий договір;

бізнес-план;

рішення уповноваженого органу іноземного інвестора про участь у банку в Україні (копія, нотаріально засвідчена за місцем видачі);

висновок іноземної аудиторської організації про фінансовий стан іноземного інвестора на кінець останнього повного календарного року (копія, нотаріально засвідчена за місцем видачі);

витяг з торговельного (банківського) реєстру країни, де іноземний інвестор офіційно зареєстрований (нотаріально засвідчений за місцем видачі);

письмова згода контролюючого органу держави, резидентом якої є іноземний інвестор, на участь у банку в Україні.

Необхідно:

1. Визначити, чи достатньо документів для реєстрації цього банку.
2. Визначити яке рішення прийме територіальне управління НБУ після розгляду пакету документів.

Завдання 2.6. Банк "Харків" виконує операції, які згідно з чинним законодавством здійснюються лише за рахунок власних коштів. Баланс банку містить такі показники (табл. 2.2).

Необхідно:

1. Назвати операції, що їх комерційні банки виконують лише за рахунок власних коштів.
2. Визначити розмір капіталу (власних коштів) банку.

Таблиця 2.2

Показники діяльності банку "Харків"

№ п/п	Статі балансу, млн грн	Роки	
		2016 р.	2017 р.
1	Статутний фонд зареєстрований	6 300	10 800
2	Резервний фонд	1 850	2 740
3	Емісійні різниці	2 350	1 920
4	Фонди економічного стимулювання	2 100	180
5	Прибуток звітного року	3 092	650
6	Власні цінні папери банку в портфелі на продаж	1 590	450
7	Нематеріальні активи	190	970
8	Резерви страхування активних операцій банку	940	1 420
9	Несплачений зареєстрований статутний фонд	290	330
10	Капітальні вкладення в нематеріальні активи	200	2 320
11	Результати індексації основних засобів	1 630	39 200
12	Вкладення в дочірні компанії	1 510	37 900
13	Вкладення в акції акціонерних товариств і підприємств	780	4 600
14	Вкладення в асоційовані банки	3 990	4 700
15	Вкладення в асоційовані небанківські установи	110	6310

Завдання 2.7. Баланс банку "Київ" містить таку інформацію (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Баланс банку "Київ"

№ п/п	Статі балансу, тис. грн	Роки		
		2015 р.	2016 р.	2017 р.
1	2	3	4	5
1	Нерозподілений прибуток банку	1 200	1 500	1 700
2	Фонди банку	20 954	50 000	60 000
3	Депозити юридичних осіб	–	13500	17000
4	Вклади населення	18 650	1 000	11 000
5	Кошти на рахунках підприємств і організацій	12 1460	89 000	70 000
6	у тому числі на валютних рахунках	8 220	–	–
7	Кошти на бюджетних рахунках	225 369	190	630
8	Ресурси, куплені в інших комерційних банках	–	1 350	2 000

Закінчення табл. 2.3

1	2	3	4	5
9	Ресурси, куплені в інших установах свого банку	34 000	–	2 500
10	Інші пасиви	3 200	22 350	6 980
11	Кредитори	250 800	50	620
12	Валютні пасиви	4 000	–	–
13	Каса	13 600	400	25 000
14	Кореспондентські рахунки	16 700	23 000	63 000
15	Строкові депозити	–	110 000	60 000
	у тому числі:			
17	довгострокові	–	–	12 000
18	Прострочені кредити	27 600	21 000	3 430
	у тому числі:			
19	короткострокові	27 600	21 000	–
20	Довгострокові	–	–	3 430
21	Основні засоби і витрати	18 900	7 400	8 000
22	Дебітори	5 200	3 600	4 500
23	Інші активи	122 500	–	3 500
24	Ресурси, продані у своїй системі	360 800	–	5 000

Необхідно:

1. Визначити, що таке банківські ресурси.
2. Визначити розмір надлишку або нестачі банківських ресурсів протягом 2015 – 2017 рр. Яких заходів має вжити банк у кожному конкретному разі?
3. Визначити, як НБУ регулює розміри банківських ресурсів.

Завдання 2.8. Показники фінансової звітності публічного акціонерного банку "Львів" у 2015 – 2017 рр. мають такий вигляд (табл. 2.4).

Необхідно:

1. Визначити розмір наявних банківських ресурсів, а також потребу в них впродовж 2015 – 2017 рр.
2. Зробити висновок про забезпеченість банку ресурсами і пояснити можливі рішення банку щодо задоволення потреб юридичних осіб у кредитах.

Таблиця 2.4

Показники діяльності банку "Одеса"

№ п/п	Статі балансу, млн грн	Роки		
		2015 р.	2016 р.	2017 р.
1	Прибуток банку	700	150	150
2	Загальні резерви	600	400	150
3	Статутний фонд	5 000	4 000	3 000
4	Резервний фонд	900	800	600
5	Інші фонди банку	480	320	190
6	Кошти на рахунках підприємств	9 000	8 500	7 200
7	Кошти місцевих бюджетів	140	–	80
8	Кошти бюджетних організацій	600	500	220
	Вклади фізичних осіб:			
9	а) строкові	450	280	60
10	б) до запитання	100	–	190
11	Норма обов'язкових резервів	11%	11%	11%
12	Потреба юридичних осіб у кредитах	4 800	950	1 800
13	Заборгованість за кредитами	12 500	14 300	11 690

Завдання 2.9. Основні показники діяльності банків України наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Основні показники діяльності банків України

№ п/п	Показники	Сума, млн грн
1	2	3
1	Вкладення капіталу в асоційовані та дочірні компанії	113,5
2	Вклади фізичних осіб	11 161,2
3	Власні акції банку, що придбані в акціонерів	37,7
4	Готівкові кошти та кошти в НБУ	4 283,6
5	Дебіторська заборгованість	1 957,2
6	Дивіденди, спрямовані на збільшення статутного капіталу	35,8
7	Емісійні різниці	186,6
8	Загальні резерви	78,3
9	Кошти бюджету та позабюджетних фондів	1 533,8

1	2	3
10	Кошти на коррахунках інших банків	3 427,6
11	Кошти НБУ	1 114,6
12	Кошти суб'єктів господарської діяльності	14 803,5
13	Кредити надані іншим банкам	3 940,1
14	Кредити надані фізичним особам	26 351,4
15	Основні засоби та нематеріальні активи	3 598,7
16	Резервний фонд	488,5
17	Результат минулих років	152,4
18	Результат поточного року	530,2
19	Субординований борг	809,8
20	Сплачений статутний капітал	4 575,2
21	Цінні папери власного боргу	468
22	Цінна папери на продаж	3 230,7

Необхідно:

Визначити склад банківських ресурсів та розподілити їх за джерелами формування (власні, залучені, запозичені).

Завдання 2.10. Показники діяльності банку наведені в табл. 2.6

Таблиця 2.6

Показники діяльності банку

Показники, тис. грн	01.02.2017 р.	01.03.2017 р.
Поточні рахунки клієнтів:	12 000	18 000
у тому числі в національній валюті;	8 600	9 700
в іноземній валюті	3 400	8 300
Короткострокові вклади населення:	6 000	8 800
у тому числі в національній валюті;	4 700	5 200
в іноземній валюті	1 300	2 800
Довгострокові депозити підприємств:	4 000	8 000
у тому числі в національній валюті;	2 200	6 300
в іноземній валюті	1 800	1 700
Статутний капітал	8 000	8500
Резервний фонд	3 400	4 200
Кредити надані підприємствам	5 000	7 600
Коррахунок в НБУ	5 600	6 700

Нормативи обов'язкового резервування залучених ресурсів:

1. За короткостроковими депозитами:

юридичних осіб: у національній валюті – 6 %; в іноземній валюті – 10 %;

фізичних осіб: у національній валюті – 2 %; в іноземній валюті – 10 %;

2. За довгостроковими депозитами:

юридичних осіб: у національній валюті – 0 %; в іноземній валюті – 8 %;

фізичних осіб: у національній валюті – 0 %, в іноземній валюті – 8 %;

3. За коштами до запитання: національній валюті – 8 %; в іноземній валюті – 12 %;

Необхідно:

Розрахувати надлишок або нестачу обов'язкового резерву банку на підставі наведених у таблиці даних.

Завдання 2.11. Стан банківських ресурсів банку "Харків" характеризується такими даними (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Стан банківських ресурсів

№ п/п	Показники	Сума, млн грн
1	Прибуток банку	1 500
2	Фонди банку	50 000
3	Кошти на рахунках підприємства	89 000
4	Вклади громадян	1 000
5	Кошти, отримані від інших банків	1 350
6	Інші пасиви	2 350
7	Короткострокові кредити	130 000
8	Довгострокові кредити	80
9	Відвернення за рахунок прибутку	1 500
10	Кредити іншим банкам	5 000
11	Каса	400
12	Інші активи	500

Необхідно:

Визначити розмір балансового капіталу, складових регулятивного капіталу банку та його розмір.

Завдання 2.12. Основний капітал банку складає 85 500 тис. грн, а додатковий, – 54 200 тис. грн, у тому числі субординований капітал – 50 000 тис. грн. Кошти вкладені – 25 тис. грн. Визначити розмір регулятивного капіталу банку. Визначте, що входить до поняття відвернення (кошти вкладені) у розрахунку регулятивного капіталу банку. У чому полягає необхідність їх урахування при розрахунку регулятивного капіталу?

Необхідно:

1. Розрахувати суму регулятивного капіталу банку.
2. Визначити, що входить до поняття відвернення (кошти вкладені) у розрахунку регулятивного капіталу банку. У чому полягає необхідність їх урахування під час розрахунку регулятивного капіталу?

Завдання 2.13. Діяльність банку "Харків" характеризується такими показниками:

- сума зношування нематеріальних активів – 150 тис. грн;
- фактично сплачений зареєстрований статутний капітал – 50 000 тис. грн;
- збитки поточного року – 560 тис. грн;
- результат переоцінки основних засобів – 1 700 тис. грн;
- резервний фонд – 405 тис. грн;
- дивіденди, що спрямовані на збільшення статутного капіталу – 2 150 тис. грн;
- нематеріальні активи – 600 тис. грн;
- резерви під стандартну заборгованість інших банків – 2 000 тис. грн;
- прибуток минулих років – 2 500 тис. грн;
- резерви під стандартну заборгованість клієнтів за кредитними операціями – 60 000 тис. грн;
- загальні резерви – 78 тис. грн;
- субординований борг – 10 500 тис. грн (віднесено до капіталу – 8 500 тис. грн);
- емісійний дохід – 4 071 тис. грн.

Необхідно:

1. Розрахувати суму основного та додаткового капіталу.
2. Проаналізувати, чи виконуються всі необхідні пропорції в структурі регулятивного капіталу.

Завдання 2.14. У банк 1 квітня 2016 року звернувся клієнт з проханням відкрити депозитний рахунок на 6 місяців у сумі 22 тис. грн під 18 % річних. Клієнт отримує кошти наприкінці терміну дії депозитного договору.

Необхідно:

Розрахувати суму процентного доходу, отриманого клієнтом, за умови нарахування банком простого відсотка (база нарахування відсотків 365 днів).

Завдання 2.15. Клієнт відкрив вкладний рахунок у банку 15 травня 2016 року у сумі 20 тис. грн під 14 % річних строком на 6 місяців.

20.07 на рахунок було зараховано 7 тис. грн;

18.10 на рахунок було ще зараховано 5 тис. грн.

Необхідно:

Визначити залишок коштів та суму відсотків нарахованих клієнту на момент закриття вкладного рахунку (база нарахування відсотків 365 днів).

Завдання 2.16. У січні 2017 року банком були залучені грошові кошти строком на 4 місяці на суму 7 000 грн на умовах:

а) щомісячної виплати простого відсотка (19 % річних);

б) виплати складного відсотка (17,5 % річних).

Необхідно:

1. Розрахувати суму відсотків, використовуючи різні методи розрахунків.

2. Вибрати більш вигідний для клієнтів варіант.

Завдання 2.17. 1 березня 2016 року клієнт звернувся до банку з проханням відкрити вкладний рахунок строком на 9 місяців у сумі 25 тис. грн. Для відкриття вкладного рахунку банк запропонував клієнту такі умови:

а) у разі щоквартального нарахування складних відсотків у розмірі 17,5 % річних; відсотки виплачуються на момент закриття вкладного рахунку;

б) у разі щомісячного нарахування і виплати простого відсотка у розмірі 17,5 % річних;

Необхідно:

1. Розрахувати суму відсотків, використовуючи різні методи розрахунків.
2. Вибрати більш вигідний для клієнтів варіант.

Завдання 2.18. Клієнт з метою розміщення коштів на вкладний рахунок звернувся в декілька банків.

1. Банк А пропонує йому розмістити кошти на вкладному рахунку в гривні строком на 8 місяців під 16 % річних. За таким рахунком банк нараховує відсотки, використовуючи схему простих відсотків (база нарахування відсотків 365 днів).

2. Банк Б пропонує відкрити вклад у доларах США під 11 % річних строком на 8 місяців. За цим рахунком банк використовує схему нарахування складного відсотка, база нарахування відсотків 360 днів.

3. Банк В пропонує розмістити кошти на вкладному рахунку в гривні строком на 9 місяців під 15 % річних. За цим рахунком банк використовує схему нарахування складного відсотка, база нарахування відсотків 365 днів.

4. Клієнт має у своєму розпорядженні 20 тис. грн. Курс долара до гривні становить 5,05 – 5,1.

Необхідно:

Визначити найбільш вигідні для клієнта умови розміщення коштів на вкладному рахунку.

Завдання 2.19. Показники оборотності строкових депозитів банку "Дніпро" за II кв. поточного року наведені в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Показники оборотності строкових депозитів банку

Показники, тис. грн	Квітень	Травень	Червень
Залишки на вкладних рахунках	37 546	77 582	98 712
Оборот з надходження депозитів (кредитовий оборот)	173 254	154 625	176 542
Оборот з видачі депозитів (дебетовий оборот)	132 445	112 565	128 798
Кількість достроково вилучених депозитів до закінчення дії терміну угоди	8 715	12 112	7 523
Процентні витрати за депозитними вкладками	9 632	14 866	17 132
Залишки за кредитними операціями банку	168 692	175 223	188 972

Необхідно:

Розрахувати показники ефективності депозитних операцій банку (показник оборотності депозитних вкладень, тривалість одного обороту депозитних вкладень у днях, рівень осідання депозитних вкладень, коефіцієнт нестабільності депозитів, коефіцієнт використання депозитів і відносна вартість депозитів) за II кв. поточного року на підставі наведених у таблиці даних.

За результатами проведеного аналізу зробити обґрунтовані висновки щодо динаміки розрахованих показників.

Завдання 2.20. Банку "Київ" з метою додержання економічних нормативів НБУ необхідно залучити із зовнішніх джерел 12 млн грн. Банк уже має в обігу 4 млн простих акцій номінальною вартістю 2,3 грн кожна і сукупні активи обсягом 500 млн грн за розміру акціонерного капіталу в 130 млн грн. Банк "Київ" передбачає отримати близько 50 млн грн сукупних доходів, а поточні витрати здійснювати на рівні, який не перевищує 40 млн грн. Діюча ставка податку на прибуток – 30 %.

Перед керівництвом банку стоїть завдання залучити кошти в розмірі 12 млн грн за рахунок вибору одного з трьох зазначених далі способів:

- 1) емісії 1 млн. нових простих акцій номінальною вартістю 12 грн;
- 2) емісії привілейованих акцій із ставкою дивіденду 10 % і номінальною вартістю 12 грн кожна;
- 3) реалізації на 12 млн грн субординованих капітальних боргових зобов'язань із купонною ставкою 12 %.

Необхідно:

1. Визначити найбільш доцільний спосіб залучення коштів.
2. Зробити обґрунтовані висновки.

Завдання 2.21. Банк приймає депозити на 6 місяців за ставкою 15,5 % річних, на 9 місяців за ставкою 16 % річних і на рік за ставкою 17 % річних.

Необхідно:

Визначити суму, яку отримає власник депозиту 68 000 грн в усіх трьох випадках за умови нарахування:

- а) простих відсотків щомісячно за методом 30/360;
- б) складних відсотків щомісячно за методом 30/360.

Завдання 2.22. Банк "Харків" має такі джерела коштів банку (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Джерела коштів банку

№ п/п	Показники, тис. грн	2016 р.	2017 р.
1	Усього пасивів, у тому числі	42 284	70 291
2	Власний капітал	19 620	23 934
2.1	Статутний капітал	1 5000	18 600
2.2	Емісійна різниця	2 295	2 295
2.3	Резерви	355	436
2.4	Нерозподілений прибуток	1 970	2 603
3	Зобов'язання	22 664	46 357
3.1	Кошти банків	2 800	3 000
3.2	Кошти клієнтів	13 902	35 571
3.3	Нараховані витрати до сплати	190	521
3.4	Інші зобов'язання	5 772	7 265

Необхідно:

За даними табл. 2.9 проаналізувати структуру джерел коштів банку в динаміці, зробити висновки.

Завдання 2.23. Банк випустив депозитні сертифікати номіналом 1 500 грн на строк 6 місяців із нарахуванням відсотків у розмірі 12 % річних.

Необхідно:

Визначити суму нарахованих відсотків, які сплатить банк власникові депозитного сертифікату після визначеного терміну.

Завдання 2.24. Банк "Балта" обслуговує різні підприємницькі структури. Деякі з них (перелік подається далі) звернулися до банку з проханням, щоб він з огляду на специфіку діяльності кожної підприємницької структури запропонував їм використовувати ту чи іншу форму безготівкових розрахунків або спосіб платежу:

швейна фабрика – із бюджетом за внесками до нього сум податків, зборів, інших обов'язкових платежів;

домобудівний комбінат – з металобазою для завершення розрахунків за актом звірки взаємної заборгованості підприємств;

будівельна організація – зі своїми працівниками за належними їм коштами, які компенсують витрати на відрядження, у разі перебування працівників у населеному пункті, де немає банків;

швейна фабрика – з шовковим комбінатом за фактично відвантажену ним тканину;

деревобробний комбінат – з лісгоспами, що розташовані в іншій місцевості і з якими комбінат має разові господарські зв'язки за поставками лісопродукції;

будівельно-монтажне управління – із заводом залізобетонних конструкцій за поставки виробів, коли поставки рівномірні та постійні;

фізична особа – з торговельною організацією за придбаний легковий автомобіль;

молочний завод – із продторгом за поставки молочної продукції у склотарі;

будівельна організація – з цегельним заводом, коли цегла відвантажується автомобільним транспортом покупця.

Необхідно:

1. Визначити, які форми розрахунків або спосіб платежу доцільно використовувати в кожному конкретному разі, і пояснити чому.

2. Визначити у яких випадках банк депонує кошти клієнтів під час організації безготівкових розрахунків.

Завдання 2.25. До банку "Харків" 12 квітня надійшли від консервного комбінату такі платіжні доручення:

№ 20 від 1 квітня на перерахування коштів у сумі 15 тис. грн фермерському господарству за одержану сільськогосподарську продукцію;

№ 24 від 6 квітня на 28 тис. грн для попередньої оплати рахунку цукрового заводу за цукор;

№ 29 від 12 квітня – на перерахування колективному сільськогосподарському підприємству авансу в рахунок майбутніх поставок продукції на суму 40 тис. грн;

№ 30 від 12 квітня – на перерахування прибуткового податку до бюджету на суму 10 тис. грн;

№ 31 від 12 квітня – для переказу через підприємство зв'язку заробітної плати працівникам, які перебувають у відрядженні в іншому населеному пункті, на суму 6 тис. грн;

№ 32 від 12 квітня – на перерахування машинобудівному заводу авансу в рахунок майбутніх поставок обладнання на 35 тис. грн.

На поточному рахунку консервного комбінату на початок операційного дня 12 квітня знаходилось 120 тис. грн.

Необхідно:

1. Визначити, які платіжні доручення і в якій послідовності будуть прийняті банком до виконання.

2. Визначити протягом якого часу з дати заповнення платіжне доручення приймається банком до виконання.

3. Визначити що таке попередня оплата товарів, послуг та виконаних робіт.

4. Визначити відмінність попередньої оплати товарів, послуг та виконаних робіт від авансових платежів.

5. Визначити заходи економічного впливу за несвоєчасність оплати платником платіжних доручень за фактично одержані ним товари.

Завдання 2.26. Залишок коштів на рахунку підприємства "Долина" склав 65 тис. грн до обслуговуючого банку надійшли такі документи:

а) чек на виплату заробітної плати на суму 20 тис. грн;

б) платіжна вимога на основі рішення суду на виплату коштів за авторським договором – 30 тис. грн;

в) платіжне доручення на перерахування коштів до Пенсійного фонду – 10 тис. грн;

г) строкове зобов'язання за позичкою – 15 тис. грн;

д) платіжне доручення – сплата за оренду приміщення – 5 тис. грн.

Необхідно:

Вказати, які документи та в якому порядку будуть прийняті працівником банку до виконання.

Завдання 2.27. Залишок коштів на поточному рахунку домобудівного комбінату (ДБК) на 18 квітня становить 200 тис. грн. До розрахункового рахунку ДБК є такі претензії (табл. 2.10).

Необхідно:

1. Пояснити, які розрахункові документи ДБК будуть прийняті банком до виконання і в якій послідовності.

2. Пояснити що зробить банк з документами, для оплати яких недостатньо коштів на поточному рахунку.

3. Пояснити що таке безакцептне (безспірне) стягнення коштів з рахунків клієнтів.

Претензії до розрахункового рахунку ДБК

№ п/п	Зміст документу	Сума, тис. грн
1	Платіжне доручення за отримані 10 квітня енергоносії	20
2	Строкове зобов'язання за кредитом зі строком погашення 18 квітня	60
3	Чек на виплату заробітної плати, строк якої 18 квітня	30
4	Платіжне доручення на перерахування коштів до пенсійного фонду	5
5	Платіжне доручення на перерахування коштів на окремий рахунок, який гарантує оплату чеків із чекової книжки	10
6	Інкасове доручення (розпорядження) на безакцептне списання коштів до бюджету	15
7	Платіжне доручення на дострокове погашення кредиту, отриманого раніше	40
8	Платіжне доручення на попередню оплату цегли	35
9	Платіжне доручення на перерахування банку плати за розрахунково-касове обслуговування	5
10	Платіжне доручення на перерахування коштів малому підприємству для участі в його господарській діяльності	20
11	Платіжне доручення на перерахування коштів, призначених для купівлі облігацій Державної внутрішньої позики	45

Завдання 2.28. Підприємство "Альфа" придбало партію сировини у підприємства "Бета" на загальну суму 220 тис. грн. Розрахунок за поставлений товар було здійснено за допомогою банківського доручення на умовах 50 % передплати. Решта суми була перерахована після отримання товару.

Необхідно:

Представити у графічному вигляді схему розрахунків між учасниками та зазначити переваги і недоліки використання цієї форми безготівкових розрахунків.

Завдання 2.29. Компанія може доставляти готівку в банк самостійно або за допомогою посередників – охоронних і інкасаторських структур. Але тільки інкасатори відповідають за гроші, які вони перевозять, всі

інші просто супроводжують касира. Як уникнути втрат під час інкасації грошей?

Необхідно визначити:

1. Яку суму готівкою може в рамках однієї угоди використати фірма відповідно до законодавства?
2. На скільки штрафуватимуть компанію та окремих працівників за порушення ліміту каси?
3. Коли з'явилась перша організована інкасаторська служба в Держбанку й коли стало діяти інкасаторське об'єднання при НБУ?
4. Хто зараз основні гравці на ринку інкасаторських послуг?
5. Якими способами може доставити готівка в банк компанія?
6. Хто відповідає за перевезені гроші, інкасатор або охоронець?
7. Що вигідніше банку: мати власну інкасаторську службу або наймати сторонню інкасаторську організацію? Які точки зору щодо цієї проблеми існують серед банкірів?
8. Які порушення в діяльності інкасаторських компаній і банків можуть привести до порушення кримінальної справи?
9. Як визначається вартість інкасаторських послуг і яка вона?
10. Яким повинен бути інкасатор?

Завдання 2.30. Банком "Харків" закуплено заготовок пластикових карток типу:

Visa Gold – 10 карток за ціною 13,0 грн за 1 заготовку, 10 карток за ціною 12 грн за 1 заготовку;

Visa Classic – 150 карток за ціною 3,5 грн за 1 заготовку, 350 карток за ціною 4,0 грн. за 1 заготовку;

Visa Electron – 2 000 карток за ціною 3,0 грн за 1 заготовку, 2 800 карток за ціною 2,9 грн за 1 заготовку

Заготовки платіжних карток поступають до філій послідовно, починаючи з філії № 1 (табл. 2.11).

Необхідно:

1. Розрахувати витрати філій банку за використані заготовки пластикових карток.
2. Визначити, які фактори впливають на обсяг і структуру операцій банку з платіжними картками.

Кількість використаних заготівок платіжних карток за їх типами

Філія	Visa Gold	Visa Classic	Visa Electron
Філія № 1	5	150	1 500
Філія № 2	6	108	780
Філія № 3	8	230	1 350
Усього	19	488	3 630

Завдання 2.31. Керівництво банку "Одеса" приймає рішення щодо впровадження зарплатного проекту.

Необхідно:

1. Обґрунтувати необхідність упровадження зарплатних проектів для банку.
2. Визначити основні шляхи підвищення доходності зарплатних проектів.
3. Визначити, які переваги має банк, залучаючи клієнтів через упровадження зарплатних проектів.

Завдання 2.32. Банк може запропонувати клієнту два варіанти кредитування поставки обладнання з Германії.

1. Сума кредиту – 200 млн грн, відсоткова ставка – 8 % річних, використання кредиту відбувається рівномірно протягом 5 років, погашення відбувається 10 рівними внесками два рази на рік, починаючи через 6 місяців після останнього використання.

2. Сума кредиту – 200 млн грн, відсоткова ставка – 10 % річних; використання рівномірне протягом 3 років; погашення 10 рівними річними внесками, починаючи через 6 місяців після останнього використання.

Необхідно:

Визначити вартість кредиту за кожним варіантом кредитування та обрати той з них, який є більш прийнятним для позичальника з погляду мінімізації витрат.

Завдання 2.33. Підприємство має гостру потребу в грошових коштах. У процесі експертизи кредитним відділом банку було з'ясовано, що підприємство зможе погасити кредит з виручки від реалізації в сумі 260 тис. грн, яку воно одержить через 4 місяці.

Необхідно:

Розрахувати максимальну суму кредиту даному підприємству, якщо ставка по кредитуванню складає 22 % річних.

Завдання 2.34. Банк надав підприємству кредит у сумі 70 тис. грн строком на 5 років під 25 % річних. Відсотки погашаються по закінченню терміну дії кредитної угоди.

Необхідно:

Розрахувати суму заборгованості підприємства перед банком на момент закриття кредитного договору та суму відсотків, отриманих банком, за умови, що погашення кредиту проводиться рівними терміновими внесками в кінці кожного року.

Завдання 2.35. На початку 2016 року підприємство "Сігма" отримало кредит у банку у сумі 1,5 млн грн під 22 % річних строком на 8 місяців, а суміжне підприємство "Гама" – у сумі 700 тис. грн строком на 9 місяців під 24 % річних. Незабаром підприємство "Сігма" поглинуло підприємство "Гама", прийнявши на себе усі його заборгованості. Для зручності обліку у банку було прийнято рішення об'єднати зобов'язання за кредитами та встановити термін погашення заборгованості на 1 листопада за умови, що 1 вересня підприємство сплатить третину заборгованості.

Необхідно:

1. Розрахувати суму боргу підприємства "Сігма" перед банком та суму доходу банку від кредитної операції.

2. Нарахувати відсоток за користування кредитом у 1, 2, 3, 4 місяцях, якщо:

підприємство одержало позику на закупівлю обладнання 19 січня 2016 року, строком до 3-х місяців на суму 120 тис. грн під 22 % річних;

4 березня клієнт достроково погасив частину позики у розмірі 45 тис. грн;

повністю позика була погашена 15 квітня.

Завдання 2.36. Банк видав кредит підприємству на поповнення оборотних коштів 01.09.2016 р. Підприємству була відкрита кредитна лінія з лімітом кредитування 500 тис. грн терміном на 2 місяці. Відсоткова ставка по кредиту 20 % річних.

02.09.2016 р. був виданий кредит у сумі 200 тис. грн.

15.09.2016 р. був виданий кредит у сумі 250 тис. грн.

25.10.2016 р. було погашено частину кредит у сумі 300 тис. грн.

Повністю кредит було погашено 02.11.2016 р.

Необхідно:

Визначити суму заборгованості підприємства перед банком, за умови що відсотки погашаються наприкінці терміну дії кредитного договору.

Завдання 2.37. Підприємство одержало позику на закупівлю обладнання 17 січня 2017 року строком до 3 місяців у сумі 145 тис. грн, відсоток за кредит складає 24 % річних. 20 лютого клієнт достроково погасив частину позики у розмірі 60 тис. грн. Повністю позика була погашена 25 березня.

Необхідно:

Нарахувати відсоток за користування кредитом у 1, 2, 3 місяцях звітного року.

Завдання 2.38. Дохід позичальника 6 150 грн в місяць, його витрати 4 250 грн в місяць, розмір кредиту 7 500 грн, термін кредиту 10 місяців, річна ставка відсотка (прості відсотки) 17 %.

Необхідно:

1. Визначити суму складних відсотків.
2. Розрахувати загальний розмір боргу клієнта банку.
3. Визначити коефіцієнт платоспроможності фізичної особи, якщо погашення кредиту виконується рівними частками.
4. На основі коефіцієнта платоспроможності прийняти рішення щодо видачі споживчого кредиту.

Завдання 2.39. Строк кредитування позичальника банку – 5 років, участь клієнта під час фінансування угоди – 6 тис. дол., позичальник – жінка 30 років, медичний працівник, не заміжня, дітей не має, річний дохід 62 тис. грн, стаж роботи 9 років, на теперішній роботі – 1,5 роки, має власний будинок, де мешкає протягом 2 років.

Необхідно:

Визначити за різними техніками кредитного скорингу країн Франції та США можливість надання кредиту на придбання автомобіля вартістю 30 тис. дол.

Завдання 2.40. 15 квітня від інсайдера банку "Харків" надійшла заявка на кредит. У табл. 2.12 наведено кредитна заявка інсайдера банку.

Таблиця 2.12

Кредитна заявка інсайдера банку "Харків"

№ п/п	Показники	Значення
1	Сума потрібної позички, тис. грн	220
2	Сума оборотного капіталу, тис. грн	50
3	Кошти, що надійдуть від використання позички (грошових потоків), тис. грн	170
4	Рентабельність підприємства, %	30
5	Сукупна заборгованість за позабалансовими зобов'язаннями, тис. грн	12
6	Коефіцієнт миттєвої ліквідності	0,27
7	Коефіцієнт загальної ліквідності	2,30
8	Коефіцієнт поточної ліквідності	0,90
9	Коефіцієнт маневреності	0,6
10	Коефіцієнт незалежності	0,8
11	Об'єкт кредитування	На придбання акцій банку
12	Застава, тис. грн	130
13	Затримка повернення позички в минулому	–
14	Прострочені кредити	–
15	Пролонгація отриманих рішень кредитів	–
16	Номінальна вартість акцій банку, що знаходиться у інсайдера, грн	130
17	Капітал банку, тис. грн	4 500

Необхідно:

1. На підставі інформації кредитної заявки визначити доцільність надання кредиту та його розмір.
2. Обґрунтувати відповідь.

Завдання 2.40. Показники діяльності підприємства-позичальника банку наведені в табл. 2.13.

Показники діяльності підприємства-позичальника банку

Показники, тис. грн	2016 р.	2017 р.
Чистий дохід	205	255
Чистий прибуток	12	17
Власний капітал	80	90
Активи	350	375
Дебіторська заборгованість	20	40
Кредиторська заборгованість	60	40

Необхідно:

Для здійснення оцінювання фінансового стану позичальника розрахувати коефіцієнти рентабельності (рентабельність продажів, рентабельність капіталу), коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості. Зробити висновки.

Завдання 2.41. Показники діяльності підприємства-позичальника банку наведені в табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Показники діяльності підприємства-позичальника банку

Показники, тис. грн	2016 р.	2017 р.
Короткострокові та довгострокові кредити	150	120
Власний капітал	60	70
Необоротні активи	30	25
Пасиви	245	220

Необхідно:

Для здійснення оцінювання фінансового стану позичальника розрахувати коефіцієнти маневреності власних коштів, незалежності, автономності, коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами. Зробити висновки.

Завдання 2.42. Характеристика ситуації:

сума коштів, залучених на депозити банку "Дніпро" становить 700 тис. грн;

депозитна відсоткова ставка 12 % річних;
 норма резервування 10 %;
 норма прибутку кредитної діяльності банку 15 % річних (співвідношення обсягів прибутку і наданої позики);
 витрати обслуговування (заробітна плата працівникам, матеріали) 20 тис. грн;
 період користування позикою 12 міс.

Необхідно:

1. Визначити оптимальну для банку кредитну відсоткову ставку.
2. Визначити які, на вашу думку, завдання ставить керівництво банку під час встановлення відсоткової ставки за кредитом.

Завдання 2.43. Дані про кредитний портфель банку подані в табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Кредитний портфель банку

Показники, млн грн	2014 р.	2015 р.	2016 р.
Кредити суб'єктам господарської діяльності	5 153	7 013	10 050
у тому числі в національній валюті	3 597	5 220	7 500
в іноземній валюті	1 556	1 793	2 550
Кредити органам держуправління	130	90	109
Кредити фізичним особам	3 420	5 120	8 720
у тому числі в національній валюті	2 120	3 300	5 400
в іноземній валюті	1 300	1 820	3 320
Овердрафт	420	280	320
Всього кредитний портфель	9 123	12 503	19 199
у тому числі проблемні кредити	364	495	575
Резерви за кредитами клієнтам	1 824	1 875	4 415
Робочі активи	16 233	19 092	27 941
Процентний дохід	2 007	3 000	4 415

Необхідно:

1. На основі наведених даних проаналізувати структуру та динаміку (абсолютний приріст, темпи зростання та приросту) кредитного портфеля банку.

2. Розрахувати показники ефективності кредитних операцій банку (коефіцієнт проблемних кредитів, коефіцієнт кредитної активності, коефіцієнт дохідності кредитного портфеля, коефіцієнт якості кредитного портфеля).

3. За результатами проведеного аналізу зробити обґрунтовані висновки щодо динаміки розрахованих показників.

Завдання 2.44. Банк розглядає два інвестиційні проекти (табл. 2.16). Норма дохідності для обох проектів становить 12 %.

Таблиця 2.16

Дані про інвестиційні проекти

Рік	Проект А		Проект Б	
	Доходи, грн	Витрати, грн	Доходи, грн	Витрати, грн
1	6 000	6 000	10 000	8 000
2	7 520	5 000	12 000	11 600
3	12 000	4 000	13 000	12 400
4	24 000	4 000	17 000	15 500

Необхідно:

За даними табл. 2.16 розрахувати теперішню вартість наступних проектів, порівняти їх і зробити висновки.

Завдання 2.45. Банк розглядає два проекти, дані про які наведено в табл. 2.17 (норма дохідності – 10 %).

Таблиця 2.17

Дані про інвестиційні проекти

Показники	Значення за проектами, грн	
	А	Б
Початкові інвестиції	45 000	40 000
Чисті грошові надходження за роками:		
1 рік	0	2 000
2 рік	12 500	12 000
3 рік	25 000	12 000
4 рік	32 000	12 000
5 рік	0	12 000

Необхідно:

1. Розрахувати теперішню вартість проектів.
2. Розрахувати чисту теперішню вартість проектів.
3. Розрахувати індекс прибутковості проектів.
4. Визначити, у який із проектів вигідніше вкласти кошти.

Завдання 2.46. Банк розглядає питання про можливість реалізації інвестиційного проекту з початковими інвестиціями в сумі 62 000 грн. Очікується, що строк інвестиції становитиме 4 роки, прийнятна ставка дохідності – 9 %. Щорічний дохід точно оцінити неможливо. Прогнозні оцінки за трьома варіантами – оптимістичним, нормальним і песимістичним – наведено в табл. 2.18.

Таблиця 2.18

Дані про інвестиційні проекти

Показник	Значення за варіантами розвитку					
	оптимістичним		нормальним		песимістичним	
Імовірність виникнення варіантів	0,15		0,70		0,15	
Грошові потоки за роками	Доходи, грн	Витрати, грн	Доходи, грн	Витрати, грн	Доходи, грн	Витрати, грн
1-й	35 000	7 000	20 000	7 000	10 000	7 000
2-й	35 000	5 000	25 000	5 000	15 000	5 000
3-й	35 000	5 000	30 000	5 000	20 000	6 000
4-й	35 000	5 000	35 000	5 000	25 000	7 000

Необхідно:

Розрахувати очікувану чисту теперішню вартість проекту. Зробити висновки щодо прийнятності проекту.

Завдання 2.47. Банк розглядає можливість вкладення коштів в інвестиційний проект. Прогнозні дані за цим проектом наведено в табл. 2.19. Початкові інвестиції – 100 000 грн. Ліквідаційна вартість – 10 000 грн.

Необхідно:

Розрахувати дохідність інвестицій (ROI).

Дані про інвестиційний проект

Рік	Грошові доходи, грн	Грошові витрати, грн
1-й	25 000	8 000
2-й	25 000	4 000
3-й	25 000	4 000
4-й	25 000	4 000
5-й	25 000	4 000
6-й	25 000	4 000
Разом	150 000	28 000

Завдання 2.48. Початкові інвестиції – 75 000 грн (закупівля обладнання) – розраховані на 5 років. Відомо, що за 5 років ліквідаційна вартість обладнання становитиме 11 000 грн. Щорічні витрати, пов'язані з реалізацією проекту, – 9 000 грн (4 000 грн – матеріали, електроенергія, 5 000 грн – заробітна плата додаткового працівника). Амортизація нараховується рівномірно. Грошові надходження за роками наведено в табл. 2.20.

Таблиця 2.20

Дані про інвестиційний проект

Рік	Грошові надходження, грн
1-й	23 000
2-й	24 000
3-й	25 000
4-й	26 000
5-й	27 000

Необхідно:

Розрахувати дохідність інвестицій (ROI).

Завдання 2.49. Облігація має такі умови випуску: номінал – 100 грн; термін обігу – 4 роки; передбачається поступове рівномірне щорічне погашення номіналу; ставка купона – 12 %.

Необхідно:

1. Розрахувати внутрішню вартість такої облигації, якщо прийнятна для банку ставка дохідності становить 15 %.

2. Визначити, чи вигідно банку купувати цю облигацію, якщо її поточна ринкова ціна становить 105 грн.

Завдання 2.49. Дані для обґрунтування вибору банком інвестиційного проекту наведено в табл. 2.21.

Таблиця 2.21

Графік руху грошових потоків інвестиційного проекту

Показник	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік
Проект "А"					
Інвестиції, тис. грн	2 500	1 000			
Виручка від реалізації нової продукції (разом з ПДВ), тис. грн		3 200	2 100	1 100	800
Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн		2 120	1 800	820	560
у тому числі амортизаційні відрахування обумовлені інвестиціями, тис. грн		300	260	150	60
Ставка податку на прибуток, %		25	25	25	25
Проект "Б"					
Інвестиції, тис. грн	1200	2 000			
Виручка від реалізації нової продукції (разом з ПДВ), тис. грн		750	1250	2560	1100
Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн		540	760	2030	780
у тому числі амортизаційні відрахування обумовлені інвестиціями, тис. грн		330	270	180	50
Податок на прибуток, %		25	25	25	25
Ціна авансованого капіталу (ставка відсотка), %		10	10	10	10

Необхідно:

Розрахувати показники чистого приведенного доходу, індексу рентабельності інвестицій та термін окупності на підставі наведених у табл. 2.21 даних.

Завдання 2.50. Трестовий відділ банку "Львів" уклав угоду з публічним акціонерним товариством (ПАТ) "Осокор" про посередництво в розміщенні акцій товариства та виплату дивідендів за ними. Банк узяв на себе зобов'язання розмістити 15 тис. акцій, у тому числі 4 тис. привілейованих. Фіксована ставка дивіденду за привілейованими акціями – 20 %. Усі акції мають однаковий номінал – 1 000 грн. Умовами договору передбачено, що коли банк не розмістить якусь частину акцій, то він має їх викупити у ПАТ "Осокор" за номінальною вартістю.

Банк "Львів" розмістив випущені акції так: 3 тис. простих акцій перейшли у володіння держави, а решту простих акцій – 8 тис. шт. – придбали фізичні особи; 4 тис. привілейованих акцій залишилися нерозміщеними.

Через деякий час ПАТ "Осокор" викупило в акціонерів 800 простих акцій. Після закінчення звітного року загальні збори ПАТ "Осокор" затвердили розмір прибутку, одержаного за звітний період – 9 млн грн. На виплату дивідендів передбачено спрямувати 4,5 млн грн.

Необхідно:

1. Визначити, що зробить банк з нерозміщеними привілейованими акціями ПАТ "Осокор".
2. Визначити розмір дивідендів, які припадають на 1 акцію.
3. Визначити, куди мають бути перераховані кошти, що належать акціонерам як дивіденди, а також за рахунок якого джерела банк має виплатити дивіденди.

Завдання 2.51. Структура інвестиційного портфеля окремих банків характеризується такими даними, поданими в табл. 2.22.

У банку "Дніпро" кошти вкладені в акції підприємств і організацій, що займаються виробництвом, заготівлею та переробкою сільсько-господарської продукції. У банку "Харків" кошти вкладені у підприємства, що займаються торгівлею, виробництвом чорних та кольорових металів, вантажними перевезеннями. Банк "Одеса" володіє акціями підприємств машинобудування, що випускають продукцію переважно військового призначення і значною частиною акцій яких володіє держава.

Необхідно:

1. Оцінити якість і ризиковість інвестиційного портфеля банків, ураховуючи, що портфель може бути орієнтований на надійність (консервативний) або на прибутковість (агресивний).
2. Пояснити ознаки, які характеризують той чи інший тип портфеля.

Структура інвестиційного портфеля окремих банків, %

№ п/п	Інвестиційний портфель	"Харків"	"Дніпро"	"Одеса"
1	Облігації державної внутрішньої позики	21	63	20
2	Звичайні акції	14	13	30
3	Привілейовані акції	17	21	35
4	Облігації підприємств	30	2	11
5	Депозитні сертифікати інших комерційних банків	18	1	4

Тема 3. Центральний банк як перший рівень банківської системи

Завдання 3.1. До установи НБУ для реєстрації нового банку надійшов пакет таких документів:

- бізнес-план банку;
- заява про реєстрацію банку;
- протокол установчих зборів;
- установчий договір;
- статут акціонерного банку;

висновок регіонального Управління НБУ щодо реєстрації акціонерного комерційного банку;

довідка про забезпечення акціонерного комерційного банку технічними засобами для виконання банківських операцій;

довідка про наявність професійно придатних перших осіб акціонерного комерційного банку.

Необхідно:

1. Зазначити, які ще документи необхідно подати до установи НБУ для реєстрації комерційного банку.

2. Скласти висновок обласного Управління НБУ щодо реєстрації нового банку.

3. Виконати роботу з реєстрації нового банку в НБУ.

Завдання 3.2. До установи НБУ надійшли документи від новоствореного акціонерного комерційного банку "Львів" щодо надання йому ліцензії на здійснення банківських операцій, а саме:

- клопотання про надання ліцензій;
- бізнес-план банку на перший фінансовий рік його діяльності;
- відомості, що підтверджують професійну придатність керівників підрозділів банку, робота яких ліцензується;
- інші документи, які наведено в завданні 1.1.

Необхідно:

1. Зазначити, які види діяльності комерційного банку ліцензуються і які ще документи необхідно подати до установи НБУ для одержання відповідних ліцензій?
2. Скласти висновок обласного управління НБУ щодо надання ліцензій.
3. Оформити ліцензії так, як це робиться в НБУ.

Завдання 3.3. До територіального управління НБУ надійшов пакет документів для реєстрації Національним банком України акціонерного банку "Дністер". За даними установчого договору, підписаного засновниками банку та засвідченого відбитком їх печатки, до складу засновників банку ввійшли:

ВАТ "Нафтопереробний завод", що купує акції банку в сумі, еквівалентній 35 % статутного капіталу банку;

ВАТ "Укрросметал" – має акції у сумі, еквівалентній 20 % статутного капіталу банку;

ЗАТ "Колос" – сума акцій становить 20 % статутного капіталу.

Кошти на формування статутного капіталу новостворюваного банку в розмірі, передбаченому чинним законодавством України та установчими документами банку, акумульовані засновниками банку на накопичувальному рахунку у повному обсязі.

Необхідно:

1. Пояснити, чи вправі територіальне управління НБУ підтримати відповідне клопотання засновників про державну реєстрацію банку.
2. Пояснити, у який термін кошти з накопичувального рахунку повертаються учасникам банку в разі відмови реєстрації банку.

Завдання 3.4. До територіального управління НБУ надійшов пакет документів для реєстрації Національним банком України місцевого кооперативного банку. Як свідчать дані установчого договору, кількість учасників місцевого (у межах однієї області) кооперативного банку становить 55 осіб.

Поряд з цим засновниками банку забезпечено (на момент реєстрації) сплату коштів на накопичувальний рахунок, відкритий у територіальному управлінні, у розмірі, еквівалентному 110 млн грн.

Необхідно:

1. Пояснити, чи в праві територіальне управління НБУ підтримати відповідне клопотання засновників про державну реєстрацію банку.
2. Пояснити які категорії суб'єктів не можуть бути засновниками банку.
3. Пояснити за рахунок яких коштів може відбуватися формування статутного капіталу банків України.

Завдання 3.5. Дані про джерела ресурсів НБУ та головні напрями їх розміщення наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Джерела ресурсів НБУ та напрями їх розміщення

Статті балансу	Сума, млн грн
Кошти та депозити, залучені від банків	2 280,2
Монетарне золото	243,6
Кредити, що надані уряду	9 743,4
Вимоги до МВФ	10 145,5
Основні засоби	990,8
Статутний капітал	5,0
Цінні папери	9 845,2
Кредити, надані комерційним банкам	1 002,1
Заборгованість перед МВФ	24 413,3
Кошти та депозити, що розміщені	5 825,8
Готівкові кошти, випущені в обіг	9 923,2
Депозити уряду	630,2
Цінні папери власного боргу	154,6
Інші активи	1 067,9
Інші зобов'язання	1 457,8

Необхідно:

1. Скласти баланс центрального банку.
2. Підготувати стислу аналітичну довідку про джерела ресурсів НБУ та головні напрями їх розміщення.

Завдання 3.6. Дані про джерела ресурсів НБУ та головні напрями їх розміщення наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Інвентарні дані НБУ

Статті балансу	Сума, млрд грн
Готівка в обігу	267,7
Державні цінні папери	252,2
Депозити казначейства	9,0
Позички, надані комерційним банкам	0,2
Депозити комерційних банків	38,7
Нерухомість банку	1,2
Капітал	5,7
Золото	17,1
Депозити іноземних держав	0,6
Інші активи	59,1
Інші пасиви	8,1

Необхідно:

1. Скласти баланс центрального банку на основі інвентарних даних.
2. Визначити головні активні й пасивні операції, які виконує НБУ.

Завдання 3.7. Статті балансу НБУ наведені в табл. 3.3.

Необхідно:

1. Вибрати та розрахувати розмір активів НБУ на прикладі далі наведених статей балансу на 1 січня 2017 року.
2. Указати, які ще статті входять до активів балансу НБУ.
3. Визначити, чим відрізняється баланс банківських установ першого та другого рівнів.

Статті балансу НБУ

Статі балансу	Сума, млн грн
Резерв переоцінки іноземної валюти та банківських металів	299
Нараховані витрати	55
Кошти та депозити в іноземній валюті	14 966
Фонди та інші резерви	1 357
Основні засоби	1 253
Кошти банків	2 989
Кошти уряду та інших клієнтів	1 503
Банкноти та монети в обігу	20 224
Авуари в СПЗ	1 330

Завдання 3.8. Дані про джерела ресурсів НБУ та основні напрями розміщення наведено в табл. 3.4.

Статті балансу НБУ

Статті балансу	Сума, млн грн
Кошти та депозити в іноземній валюті	14 966
Резерв переоцінки іноземної валюти та банківських металів	299
Кошти банків	2 989
Нараховані витрати	55
Фонди та інші резерви	1 357
Основні засоби	1 253
Кошти уряду та інших клієнтів	1 503
Банкноти та монети в обігу	20 224
Монетарне золото	711
Авуари в СПЗ	1 330

Необхідно:

1. Розрахувати суму зобов'язань НБУ.
2. Визначити, які ще статті формують пасиви НБУ.

Змістовий модуль 2. Функціонування банківської системи на етапі глобалізації фінансових відносин

Тема 4. Стабільність банківської системи

Завдання 4.1. Банки "Дніпро" та "Харків" мають таку структуру капіталу на початок першого поточного фінансового року (табл. 4.1).

За інших рівних умов обидва банки заробили однаковий балансовий прибуток. Ставка податку на прибуток – 30 %. Акціонери вирішили спрямувати на виплату дивідендів прибуток у розмірі 100 % від величини статутного фонду.

Таблиця 4.1

Структура капіталу "Дніпро" та "Харків"

№ п/п	Капітал	"Дніпро"		"Харків"	
		млн грн	Питома вага, %	млн грн	Питома вага, %
1	Статутний фонд	50	62,5	20	24
2	Резервний та інші фонди	30	37,5	60	72
3	Усього	80	100	80	100

За другий звітний рік банки заробили прибуток виходячи з показника попереднього фінансового року, тобто 100 % від власного капіталу. Ставка податку на прибуток залишилась попередньою, тобто 30 %. Акціонери знову вирішили одержати дивіденди в розмірі 100 % від номіналу акцій.

Залишок прибутку як за перший, так і другий звітний період спрямовувався на формування фондів банків.

Необхідно:

1. Визначити структуру капіталу на початок другого та третього років діяльності комерційних банків "Дніпро" та "Харків".
2. Пояснити, який із названих банків здійснював найбільш раціональне управління власними коштами та чому.

Завдання 4.2. Згідно з розрахунками спеціалістів банку "Харків", потрібно підвищити поточний обсяг банківського кредитування на 7 %.

Діяльність банку "Харків" характеризується показниками, приведеними в табл. 4.2 та табл. 4.3.

Таблиця 4.2

Показники діяльності банку з залучення ресурсів

Вид банківських ресурсів	Сума, тис. грн	Вартість, % річних
Власний капітал, усього		
у тому числі:		
статутний фонд	4 100	—
загальні резерви	86	—
прибуток минулих років	148	—
Залучені ресурси, усього		
у тому числі:		
кошти до запитання суб'єктів господарської діяльності	1 005	10
строкові кошти суб'єктів господарської діяльності	670	15
міжбанківські кредити	400	17

Таблиця 4.3

Показники діяльності банку з розміщення ресурсів

Напрями розміщення ресурсів	Частка в загальному обсязі активних вкладень, %	Доходність, % річних
Кредитування юридичних осіб	50	18
Кредитування фізичних осіб	25	25
Вкладення в цінні папери	—	12

Банк здійснює такі види операцій, пов'язані з вкладенням фінансових ресурсів, як кредитування юридичних і фізичних осіб, а також операції з цінними паперами. При цьому на їх здійснення спрямовується:

80 % власного капіталу банку;

73 % засобів до запитання клієнтів банку;

100 % строкових коштів клієнтів і міжбанківських кредитів банку.

Прибуток від іншої діяльності банку складає 250 тис. грн. До фонду дивідендів спрямовується 50 % прибутки банку після оподаткування).

При визначенні величини коштів, що вкладаються в активні операції, необхідно враховувати середній рівень обов'язкового резервування – 7 %.

Необхідно:

Визначити найбільш прийнятний для банку варіант збільшення об'єму кредитування за рахунок:

- зміни порядку розподілу прибутку (зменшення її частки, що направляється до фонду дивідендів, і збільшень за рахунок цього об'ємів кредитування).
- додаткового залучення ресурсів у вигляді строкових депозитів фізичних осіб за ставкою 16 %.

Завдання 4.3. Керівництво банку прийняло рішення про збільшення обсягу кредитування на 350 тис. грн (за умови поточного обсягу 3 000 тис. грн та доходності 22 %).

Поточний обсяг залучених ресурсів складає 2 100 тис. грн, середня вартість ресурсів – 14 %. Передбачається, що при залученні нових ресурсів, їх вартість зросте на 2 %. Норма обов'язкового резервування – 7 %.

Уставний фонд банку дорівнює 10 800 тис. грн, коефіцієнт виплати дивідендів – 0,5, податок на прибуток – 30 % від балансового прибутку.

Прибуток від іншої діяльності банку складає 450 тис. грн.

Необхідно:

1. Розрахувати чистий прибуток банку та його доходність від збільшення обсягу кредитування за рахунок додаткового залучення депозитів.
2. Визначити, які фактори впливають на розмір прибутку банку.
3. Обґрунтувати, які операції є найбільш прибутковими. Як впливає дивідендна політика банку на його прибутковість.

Завдання 4.4. Показники регулятивного капіталу банку "Харків" та адекватності регулятивного капіталу перевищують встановлені нормативні значення. У банку спостерігається високий і стабільний рівень надходжень, що забезпечує йому прибуткову діяльність. Добре врегу-

льований процес зростання капіталу, який визначено політикою банку і підтверджується фактичними даними показників діяльності банку. Керівництво банку здатне визначити ризики, пов'язані з банківськими операціями, та їх вплив на достатність регулятивного капіталу, і сформулювати в повному обсязі резерви під активні операції. Акціонери здатні, в разі потреби, нарощувати капітал, розмір дивідендів обґрунтований і забезпечує дохід акціонерам, не перешкоджаючи необхідному зростанню статутного та/або регулятивного капіталу. У банку є незначний рівень негативно класифікованих активів (з урахуванням сформованих резервів під ці активи).

Необхідно:

Визначити рейтингову оцінку достатності капіталу банку за рейтинговою системою "CAMELS".

Завдання 4.5. НБУ встановив, що обсяги нестандартних активів та/або негативно класифікованих за результатами інспекційної перевірки більші, ніж за даними банку, але разом з тим вони не загрожують капіталу банку, а керівництво звернуло на цей факт належну увагу та має намір і змогу виправити ситуацію. Критерії надання кредитів, здійснення інших активних операцій та методи контролю з боку керівництва мають деякі недоліки. Потребують вдосконалення порядок ідентифікації осіб та процедури здійснення операцій з інсайдерами банку. Активні операції банку (крім кредитних та операцій з цінними паперами) малоприбуткові, пов'язані з дещо підвищеним ризиком, але не становлять реальної загрози для ліквідності і платоспроможності банку.

Необхідно:

Визначити рейтингову оцінку якості активів банку за рейтинговою системою "CAMELS".

Завдання 4.6. НБУ встановив, що керівництво банку "Дніпро" досвідчене і компетентне; всі основні показники фінансової діяльності банку відповідають нормативним вимогам, а деякі перевищують їх; повне розуміння керівництвом банку ризиків, пов'язаних з діяльністю банку, економічного середовища та відповідне реагування на зміни в ньому; наявність належного внутрішнього аудиту та належне здійснення ним своїх функцій. Спостерігається виважений підхід до планування, розроблення внутрішніх положень, процедур та засобів контролю, а також активний контроль за їх виконанням; відсутність ознак кредитування

інсайдерів на більш сприятливих умовах; належний рівень роботи спостережної ради щодо визначення політики банку та її тісне співробітництво з правлінням (радою директорів) банку. Організаційна структура банку є досконалою (оптимальною), наявність постійно діючої програми підготовки кадрів; відповідальне ставлення правління (ради директорів) та спостережної ради банку до зауважень та рекомендацій Національного банку. Відсутні зауваження щодо виконання банком вимог законодавства з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, а також щодо встановлених у банку правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та програм його здійснення.

Необхідно:

Визначити рейтингову оцінку менеджменту банку за рейтинговою системою "CAMELS".

Завдання 4.7. НБУ встановив, що керівництво банку "Харків" добре розуміє баланс банку, знає свою клієнтуру та економічну ситуацію. Обсяг ліквідних активів достатній для задоволення щоденного попиту на кредити та непередбачені зміни в ньому, а також для виконання зобов'язання банку в разі як очікуваних, так і непередбачених змін в обсязі депозитів (вкладів). У банку мінімально залучають міжбанківські кредити для забезпечення потреб у ліквідності; запроваджений, обґрунтований та детальний процес планування, контролю і моніторингу ліквідності. Працівники банку мають достатню кваліфікацію і досвід для підтримки певних пропорцій (відповідностей) між строками отримання коштів і погашення, наприклад, строки повернення кредитів співпадають з відповідними строками погашення платежами платіжів за депозитами з відповідними строками погашення, що підтверджуються даними балансу. Депозитна база банку адекватно диверсифікована як щодо строків погашення, так і щодо діапазону контрагентів, тобто він має коротко-, середньо-, довгострокові депозити від фізичних осіб, приватних підприємців, підприємств, банків, тощо. Виконуються вимоги щодо ліквідності банку.

Необхідно:

Визначити рейтингову оцінку ліквідності банку за рейтинговою системою "CAMELS".

Тема 5. Банківська система в умовах глобалізації

Завдання 5.1. Підприємство "Альфа" поставило партію кольорових металів за кордон концерну "Gamma" на суму 200 тис. доларів США на умовах використання інкасової форми розрахунків. Поставка товару здійснюється залізницею.

Необхідно:

1. Схематично зобразити учасників цієї форми міжнародних розрахунків.
2. Зазначити переваги і недоліки використання інкасо в міжнародних розрахунках. Для кого з учасників така форма міжнародних розрахунків є більш вигідною?

Завдання 5.2. Підприємство "Сігма" поставило партію поліетилену за кордон фірмі "Delta" на загальну суму 150 тис. дол. США на умовах акредитиву.

Необхідно:

1. Представити в графічному вигляді схему розрахунків між учасниками акредитиву.
2. Визначити для кого з учасників така форма міжнародних розрахунків є більш вигідною і чому.

Завдання 5.3. Курс долара США до гривні становить 28,50 – 29,70; курс євро до гривні становить 30,10 – 31,00.

Необхідно:

Розрахувати крос-курс долара США до євро.

Завдання 5.4. Голландський банк хоче купити 10 млн. дол. США в учасника валютного ринку в обмін на фунти стерлінгів. Відомо, що будуть застосовуватися такі курси "спот":

GBP/USD = 1,6122 – 1,6127;

USD/ EUR = 0,8740 – 0,8746;

USD/JPY= 122,05 – 122,10.

Необхідно:

1. Визначити яку ціну котирує учасник валютного ринку.
2. Визначити, яку суму фунтів стерлінгів має сплатити голландський банк.

Завдання 5.5. Корпорація в США отримала 18 млн. євро і хоче перевести цю суму в долари. Відомо, що будуть застосовуватися такі курси "спот":

GBP/USD = 1,6133 – 1,6145;

USD/ EUR = 0,8746 – 0,8750;

USD/JPY= 122,10 –122,15.

Необхідно:

1. Визначити за яким курсом буде здійснено цю угоду.
2. Визначити скільки доларів отримає корпорація.

Завдання 5.6. Японський банк хоче купити в учасника фінансового ринку долари США в обмін на 750 млн ієн. Відомо, що будуть застосовуватися такі курси "спот":

GBP/USD = 1,6135 – 1,6140;

USD/ EUR = 0,8749 – 0,8752;

USD/JPY= 122,10 – 122,15.

Необхідно:

1. Визначити яке котирування встановлює учасник фінансовою ринку.
2. Визначити скільки доларів отримає японський банк.

Завдання 5.7. Українська компанія 12 жовтня відвантажила товар, за який має одержати виручку на суму 700 000 дол. США протягом листопада, але точна дата надходження коштів не відома. Після одержання коштів компанії потрібно буде придбати гривні за долари США для закупівлі устаткування на ринках України. Протягом періоду з 12 жовтня до 30 листопада очікується підвищення курсу гривні відносно долара США. З метою страхування валютного ризику фірма звертається до банку і укладає з ним опціонний валютний контракт на таких умовах: опціон продажу за доларами США на суму 700 000 дол. США; термін – 01 до 30 листопада; ціна виконання USD / UAH = 30,00; опціонна премія становить 50 000 грн. Платіж у доларах США компанія одержала 26 листопада.

Необхідно:

Визначити та проаналізувати результати опціонної валютної угоди при різних спот-курсах на дату отримання коштів:

а) USD / UAH = 29,50;

б) USD / UAH = 30,40;

в) USD / UAH = 28,30.

Завдання 5.8. Іноземна компанія має намір вкласти 300 000 дол. США на термін шість місяців. Є два варіанти вкладання коштів: євродоларовий депозит під 8 % річних або облігації внутрішньої державної позики уряду України під 23 % річних. На дату інвестування спот-курс гривні встановив USD / UAH = 29,70.

Необхідно:

Проаналізувати доходність та рівень ризику кожного з напрямів вкладання коштів, а також переваги та недоліки укладання форвардного валютного контракту.

Завдання 5.9. Підприємство "Арно ЛТД" має у банку "Харків" розрахунковий рахунок у гривнях та валютний рахунок у доларах США. До цього часу підприємство купувало мінеральні добрива в Російській Федерації. Але нині воно дістало вигідніші пропозиції з інших країн:

австрійська фірма "Технотайл" запропонувала оплату за відкритим рахунком на умові FOB через 1 місяць;

компанія "Дер Волен" із Португалії ставить умовою документарне інкасо, CFR через два місяці;

фірма "НКТ" з Бельгії вимагає документарний акредитив, CIF через 3 місяці.

Плата за транспортування з будь-якого порту Західної Європи в перерахунку на гривні UAH 18 за тонну, страхування 2 % від загальної вартості, комісійні за інкасо 0,25 %, комісійні за акредитив 0,75 %.

Керівництво підприємства "Арно ЛТД" вирішило використати форвардний контракт як засіб покриття валютного ризику (табл. 5.1).

Таблиця 5.1

Курси "Форвард" для іноземних валют у гривнях

Країна	Валюта	Спот		1 місяць		2 місяці		3 місяці	
		Купівля	Продаж	Купівля	Продаж	Купівля	Продаж	Купівля	Продаж
Австрія	100 шилінгів	14,195	14,235	14,210	14,260	14,212	14,268	14,215	14,273
Португалія	100 ескудо	1,032	1,052	1,017	1,039	1,003	1,024	1,000	1,010
Бельгія	100 франків	4,860	4,880	4,866	4,888	4,872	4,896	4,879	4,904

Необхідно:

З'ясувати для підприємства "Арно ЛТД" найкращу пропозицію, використовуючи дані табл. 5.2.

Ціни за одну тону мінеральних добрив

№ п/п	Австрія, шилінг	Португалія, ескудо	Бельгія, (франк)
1	10 000,00	140 000,00	28 500,00
2	12 000,00	168 000,00	34 200,00
3	8 333,33	116 666,67	23 750,00
4	13 000,00	182 000,00	37 050,00
5	7 692,31	107 692,31	21 923,08
6	14 000,00	196 000,00	39900
7	7 177,86	100 035,00	20 392,14
8	15 000,00	210 000,00	42 750,00
9	7 186,67	93 853,33	19 520,00
10	16 000,00	224 000,00	45 600,00
11	6 250,00	87 500,00	17 812,50
12	17 000,00	238 000,00	48 450,00
13	5 882,35	82 352,94	16 764,71
14	18 000	252 000,00	51 300,00
15	5 603,56	77 825,78	15 881,33

Завдання 5.10. У табл. 5.3 надано дані для визначення валютної позиції банку.

Таблиця 5.3

Вихідні дані для розрахунку валютної позиції банку, тис. грн

Валюта	Балансові активи	Балансові зобов'язання	Забалансові активи	Забалансові зобов'язання	Курс НБУ грн за од.
EUR	3 400	1 350	300	—	12,2
USD	1 200	500	—	300	8,00
RUR	950	780	180	—	5,05

Необхідно:

1. На підставі інформації, що наведена в таблиці, розрахувати загальну відкриту валютну позицію банку за кожною валютою.

2. Визначити розрахунок лімітів валютної позиції, їх нормативне значення та санкції за недотримання цих показників.

Завдання 5.11. До банку "Львів" (МФО 337576) звернулося ТОВ "Альфа" з проханням відкрити йому поточні валютні рахунки в доларах США та євро.

Для розрахунків з іноземним партнером фірмою "Ізраел" за експортовану в Україну продукцію (обладнання для переробки сільськогосподарської сировини) за придбання товари клієнту необхідно купити 150 тис. євро та відкрити на його користь безвідкличний покритий акредитив у "Дрезден-банк" (м. Дрезден) (відповідно до договору купівлі-продажу № 14 від 01.02.2017 р.).

Необхідно:

1. Скласти перелік необхідних документів для відкриття валютного рахунку.
2. Відкрити відповідні рахунки.
3. Скласти перелік документів, що є підставою для купівлі іноземної валюти на Міжбанківському валютному ринку України при розрахунках з нерезидентами за торговими операціями.
4. Скласти заяву на купівлю іноземної валюти.

Тема 6. Державне регулювання банківської системи

Завдання 6.1. Обсяг грошової маси в країні на кінець року становить 701 млрд грн. На початку наступного року центральний банк надав банкам кредит у розмірі 485 млн грн і встановив норму обов'язкових резервів у розмірі 4 %.

Необхідно:

Розрахувати обсяг грошової маси в країні.

Завдання 6.2. Новий клієнт банку отримує позику в розмірі 30 000 грн, причому третина її надається готівкою, а інша частина – у вигляді відкриття поточного рахунку.

Необхідно:

Визначити яким буде максимально можливе збільшення пропозиції грошей, якщо норма резервування становить 28 %.

Завдання 6.3. На підставі інформації, яка наведена в табл. 6.1 і яку НБУ використовує для складання прогнозу касових оборотів на наступний квартал, розрахуйте надходження торговельної виручки в банки готівкою.

Необхідно:

1. Визначити роль НБУ в організації готівкового обігу.
2. Вказати, на яких рівнях відбувається касове планування готівкового обігу. Відповідь відобразити схематично.

Таблиця 6.1

Дані для складання касових оборотів

Показники	Сума, тис. грн
Роздрібний товарообіг	27 820
Продаж товарів за безготівковими розрахунками	11 300
Виручка, що використовується торговельними підприємствами на закупівлю сільгосппродукції	80
Виручка, що використовується торговельними підприємствами на виплати пов'язані з оплатою праці	780
Виручка, що використовується торговельними підприємствами на інші витрати	90
Надходження виручки на пошту готівкою	320
Фонд оплати праці	12 500
Безготівкові утримання із заробітної плати:	
прибутковий податок із робітників і службовців;	5 000
до Пенсійного фонду;	655
профспілкові внески;	320
інші утримання	80
Перерахування заробітної плати на вклади у банках	6 400
Виплати пов'язані з оплатою праці, з виручки (касових надходжень)	7 200

Завдання 6.4. Фонд оплати праці складає 43 000 тис. грн, податок на доходи з громадян – 8 847,73 тис. грн, утримання до Пенсійного фонду – 650 тис. грн, утримання профспілкових внесків – 120 тис. грн; перерахування заробітної плати на вклади у банках 12 500 тис. грн, виплати пов'язані з оплатою праці з виручки (касових надходжень) – 6 500 тис. грн.

Необхідно:

1. На підставі інформації, що використовується НБУ для складання прогнозу касових оборотів, розрахувати суму видачі готівки на заробітну плату та інші види оплати праці.

2. Визначити повноваження НБУ при прогнозуванні готівкового обігу.
3. Вказати, на яких рівнях відбувається касове планування готівкового обігу.

Завдання 6.5. Норма обов'язкового резервування за депозитами до запитання 10 %, а за строковими 5 %. Період резервування – п'ять днів. Залишки коштів на строкових депозитних рахунках (ЗКДРст), рахунках до запитання (ЗКДРзап) та на кореспондентському рахунку (ЗККР) наведено в табл. 6.2.

Таблиця 6.2

Залишки коштів на рахунках банку

Дні періоду	1	2	3	4	5	Середній залишок
ЗКДРзап	50	100	100	100	50	80
ЗКДРст	50	20	10	20	50	30
ЗККР	5	20	10	5	10	10

Необхідно:

1. Визначити розмір обов'язкового резерву банку.
2. Зробити висновки, щодо дотримання банком вимог щодо обов'язкових резервів.

Завдання 6.6. Дані щодо динаміки та структури окремих складових грошової маси представлені в табл. 6.3.

Таблиця 6.3

Динаміка та структура окремих складових грошової маси

Показники, млрд грн	01.01.2016 р.	31.12.2016 р.
1	2	3
Готівка поза банками	58	48
Кошти на поточних рахунках	145	198
Депозити до запитання	185	240
Кошти у строкових депозитах	195	250
Кошти у трастових операціях	28	20
Сума цін реалізованих товарів	7 289	9 494

1	2	3
Товари, продані в кредит	1 200	1 900
Сума платежів по кредитах	2 500	100
Взаємопогашення платежів	40	38

Необхідно:

Обчислити агрегатну структуру та середню швидкість обігу грошової маси, а також тривалість одного обороту в днях за наведеними в табл. даними.

Завдання 6.7. У балансі та відповідних формах звітності банку відображені такі показники (табл. 6.4).

Таблиця 6.4

Дані для складання касових оборотів

Показник	Сума, тис. грн
Загальні активи банку	120 000
з них:	
кошти на кореспондентських рахунках	750
кошти в касі	80
зі строком погашення до 30 днів	3 800
зі строком погашення до одного року	4 500
Загальні зобов'язання	18 000
з них:	
зобов'язання до запитання	3 900
поточні зобов'язання	3 700
короткострокові зобов'язання	5 600

Необхідно:

1. Визначити норматив миттєвої ліквідності.
2. Визначити норматив поточної ліквідності.
3. Визначити норматив короткострокової ліквідності.
4. Оцінити дотримання банком цих нормативів та розмір штрафу, якщо вони не виконуються банком перший раз на протязі календарного періоду (уставний капітал банку 300 млн грн).

5. Обґрунтувати економічний зміст показників та необхідність дотримання банками цих нормативів.

Завдання 6.8.

У табл. 6.5 наведено дані щодо державних облігацій, які містяться у портфелі банку.

Таблиця 6.5

Дані щодо державних облігацій, які містяться у портфелі банку

№ п/п	Ринкова ціна, грн	Тривалість облігації, роки	Зміна ставки відсотка, %	Ставка за безризиковим (альтернативним) вкладенням, %
1	90	3	+2	15
2	150	5	+4	13
3	110	4	-2	18
4	130	4	+2	23
5	140	3	-4	18
6	200	2	-2	20
7	120	7	+2	8
8	300	3	3	30
9	270	5	-3	12
10	250	4	-3	9
11	210	3	+5	10
12	190	5	-7	20
13	180	6	+1	14
14	160	4	-4	14
15	60	6	+2	17

Необхідно:

За матеріалами табл. 6.5 обчислити, як і на скільки змінилася ціна державних облігації у зв'язку зі зміною ставки відсотка, яка здійснюється центральним банком

Завдання 6.9.

Вимоги банку в доларовому еквіваленті складають 10 000, а в євро 5 000. Зобов'язання в цих валютах відповідно 8 000 дол. і 6 000 євро. Позиції відкриті в обох валютах. Визначити розмір загальної відкритої валютної позиції (1:8 і 1:11 в грн еквіваленті).

Необхідно:

1. Визначити розмір ліміту Л13-1, або Л13-2, та можливий розмір штрафу НБУ якщо розмір регулятивного капіталу банку складає 320 млн грн, уставного капіталу – 380 млн грн.

2. Аргументувати з якою метою та яким чином НБУ регулює валютні операції банків.

Завдання 6.9. У табл. 6.6 наведено дані щодо облігацій, які містяться у портфелі банку "Київ".

Таблиця 6.6

Дані щодо облігацій, які містяться у портфелі банку "Київ"

№ п/п	Номінал, грн	Курс поточний, грн	Ставка купонної дохідності, %	Курс купівлі, грн
1	2	3	4	5
1	90	73	50	78
2	150	85	63	80
2	110	64	49	69
3	130	94	71	89
4	140	73	66	78
5	200	82	46	77
6	120	77	59	84
7	300	63	63	56
8	270	85	70	73
9	250	64	50	71
10	210	93	61	80
11	190	55	52	61
12	180	86	62	77
13	160	54	59	62
14	60	96	50	80

Необхідно:

1. За матеріалами табл. 6.6 обчислити поточну дохідність облігацій за номіналом і за курсом купівлі.

2. Зробити висновки з приводу того, чи варто було тримати облігації протягом усього періоду з моменту купівлі, узявши до уваги, що

поточний курс (порівняно з курсом купівлі) виражає сталу тенденцію зміни курсу.

Завдання 6.10. Національний Банк України проводить кількісний тендер для рефінансування банків. Загальна сума кредиту, запропонована НБУ – 3 500 тис. грн. Мінімальна сума заявки одного банку – 80 тис. грн. Вид забезпечення – враховані банком векселя суб'єктів господарювання.

Для участі в тендері отримані заявки банків (табл. 6.6).

Таблиця 6.6

Заявки банків для участі в кількісному тендері

Показники	Банк				
	1	2	3	4	5
1. Сума заявки банку, тис. грн	820,0	300,0	280,0	640,0	420,0
2. Термін діяльності банку	4 роки	10 міс.	3 роки	2 роки	5 років
3. Резерв під кредитний ризик, тис. грн					
3.1. розрахункова сума	100,0	80,0	90,0	120,0	150,0
3.2. фактично сформовано	100,0	45,0	75,0	120,0	150,0
4. Дотримання банком економічних нормативів на останню дату:					
4.1. Мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1): дотримання (+), недотримання (-).	+	-	-	+	+
4.2. Співвідношення: регулятивного капіталу до сукупних активів (Н3), фактичне значення, %	9,2	5,5	8,0	8,5	9,0
максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7): фактичне значення, %	22,0	27,5	27,0	23,0	19,0
5. Балансова вартість векселів, наданих у забезпечення кредиту	950,0	660,0	270,0	840,0	780,0

Необхідно:

1. Вирішити питання про участь банків у тендері, аргументувавши причини відмовлення.

2. Визначити, які суми кредиту одержать банки, допущені до кількісного тендера НБУ.

Завдання 6.11. Національний Банк України проводить процентний тендер для рефінансування банків. Загальна сума кредиту, запропонована НБУ – 3 200 тис. грн. Мінімальна сума заявки одного банку – 120 тис. грн. Вид забезпечення – враховані банком векселя суб'єктів господарювання. Облікова ставка НБУ складає 12 % річних.

Інші вимоги НБУ, запропоновані при рефінансуванні банків, усі банки, що подали заявки, дотримують (табл. 6.7).

Таблиця 6.7

Заявки банків для участі в процентному тендері

Показники	Банки				
	1	2	3	4	5
1. Сума заявки банку, тис. грн	760,0	230,0	550,0	950,0	650,0
2. Термін діяльності банку	5 років	10 міс.	2 роки	4 роки	3 роки
3. Відсоткова ставка за кредит запропонована банком, %	16,0	22,0	17,0	14,0	16,5
4. Резерв під кредитний ризик, тис. грн					
4.1. розрахункова сума	100,0	65,0	80,0	120,0	150,0
4.2. фактично сформовано	100,0	45,0	70,0	120,0	150,0
5. Дотримання банком економічних нормативів на останню дату:					
5.1. Мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1): дотримання (+), недотримання (-)	+	-	-	+	+
5.2. Співвідношення регулятивного капіталу до сукупних активів (Н3): фактичне значення, %	9,3	9,7	4,0	9,0	9,5
5.3. Максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7), %	23,0	25,5	24,0	21,0	20,0
6. Балансова вартість векселів, наданих у забезпечення кредиту	850,0	370,0	670,0	850,0	500,0

Необхідно:

1. Вирішити питання про участь банків у тендері, аргументувавши причини відмовлення.

2. Які суми кредиту одержать банки, допущені до участі в процентному тендері НБУ.

Завдання 6.12. У табл. 6.8 наведені основні показники функціонування банку.

Таблиця 6.6

Основні показники функціонування банку

Показники	Сума, тис. грн
Статутний капітал	510 250
Регулятивний капітал	580 500
Активи банку, зважені за ступенем ризику і зменшені на створені резерви	1 830 500
Активи банку, зменшені на створені резерви	1 610 500
Кошти, залучені банком	1 343 200
Основний капітал банку, зменшений на суму недосформованих резервів	600 400

Необхідно:

1. На основі інформації що наведена в табл. 6.6, розрахувати фактичне значення показника адекватності регулятивного капіталу і зробити висновки відносно того, чи дотримується банк нормативу, встановленого НБУ.

2. Визначити, на якому з етапів надзору НБУ перевіряє невиконання нормативів капіталу і як наказує банки-порушники.

Завдання 6.13. У платіжному балансі України містяться дані щодо загальної суми офіційних валютних резервів та її складових. У табл. 6.7 наведений фрагмент платіжного балансу країни.

Необхідно:

1. Визначити четвертий складник офіційних валютних резервів та розрахувати його величину, виходячи з даних таблиці.

2. Охарактеризувати необхідність управління золотовалютними резервами.

3. Навести структуру платіжного балансу та значення НБУ у його виконанні.

Таблиця 6.7

Показники платіжного балансу держави

Статті платіжного балансу	Сума, млн дол. США
1. Золото	570
2. Іноземні валюти	1 200
3. Внесок країни до капіталу МВФ	260
4. Х (невідома величина)	Х
Офіційні валютні резерви	2 550

Завдання 6.14. Станом на 1 березня діяльність банку "Харків" характеризується такими показниками (табл. 6.8).

Таблиця 6.8

Показники діяльності банку "Харків"

Показники	Сума, млн грн
Сукупна заборгованість за позичками позичальника	4 000
Позабалансові зобов'язання банку стосовно позичальника	500
Статутний капітал банку	5 000
Резервний фонд	2 400
Резерв під стандартну заборгованість за кредитами	3 000
Резерв під заборгованість позичальника	640
Поточні доходи	2 000
Нерозподілений прибуток	100
Вкладення в акції та статутні фонди підприємств	500
Вкладення в акції інших банків	220

Необхідно:

1. Визначити нормативи, які регулюють кредитний ризик банку.
2. Обчислити фактичне значення нормативу максимального розміру ризику на одного контрагента;

3. Оцінити дотримання банком вимог НБУ стосовно цього нормативу;

4. Визначити заходи, які застосовує НБУ за порушення цього нормативу.

Завдання 6.15. На підставі укладеної генеральної угоди про проведення операцій РЕПО НБУ 5 жовтня проводить операцію прямого РЕПО з банком на суму 200 тис. грн терміном до 21 жовтня поточного року.

Необхідно:

1. Пояснити зміст такої угоди НБУ з банками.

2. Обґрунтувати операції, що будуть відображені на балансах банку і НБУ відповідно 5 та 21 жовтня.

3. Визначити мету проведення операцій прямого та зворотного РЕПО.

Завдання 6.16. Розмір коштів, інвестованих для здійснення договору РЕПО, складає 170 тис. грн. Ставка РЕПО – 15 %. Строк здійснення операції – 30 днів.

Необхідно:

Розрахувати процентний дохід, який можливо отримати від інвестування коштів в договір РЕПО.

Рекомендована література

Основна

1. Банківська система України [Текст] : монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренєва, К. Ф. Черкашина та ін. – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2010. – 187 с.

2. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів [Текст] : монографія / [О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Г. Р. Балянт та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Дзюблюка О. В. ; Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль : Астон, 2012. – 357 с.

3. Забезпечення умов стабільного функціонування банківського сектору України : монографія / О. М. Колодізєв, О. В. Бойко, І. О. Губарєва та ін. ; за заг. ред. д. е. н., доц. Колодізєва О. М. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 312 с.

4. Холодна Ю. Є. Банківська система : навч. посіб. / Ю. Є. Холодна, О. М. Рац. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. – 316 с.

5. Холодна Ю. Є. Центральний банк і грошово-кредитна політика : конспект лекцій / Ю. Є. Холодна, О. М. Рац. – Харків : ХНЕУ, 2008. – 130 с.

Додаткова

6. Банківська система [Текст] : підручник / [М. І. Крупка, Є. М. Андрущак, Н. Г. Пайтра та ін. ; за ред. М. І. Крупки] ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – 554 с.

7. Банківська система України: вектори посткризових трансформацій [Текст] : колект. наук. монографія / [К. В. Ануфрієва, О. І. Барановський, С. І. Брус та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук Н. М. Шелудько ; НАН України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". – Київ : Ін-т економіки та прогнозування, 2013. – 171 с.

8. Барановський О. І. Фінансові кризи: передумови, наслідки і шляхи запобігання : монографія / О. І. Барановський. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 754 с.

9. Васюренко О. В. Банківський нагляд [Текст] : підручник / О. В. Васюренко, О. М. Сидоренко. – Київ : Знання, 2011. – 503 с.

10. Болгар Т. М. Проблемні кредити у банківській діяльності в умовах фінансової кризи [Текст] : монографія / Т. М. Болгар ; Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, Кременчуц. ін-т. – Кременчук : Вид. Щербатих О. В. [вид.], 2013. – 367 с.

11. Васюренко О. В. Банківські операції : навч. посіб. / О. В. Васюренко. – Київ : Знання, 2006. – 312 с.

12. Вовчак О. Д. Кредит і банківська справа : підручник / О. Д. Вовчак. – Київ : Знання, 2008. – 564 с.

13. Єпіфанов А. О. Операції комерційних банків : навч. посіб. / А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало. – Суми : ВТД "Університетська книга", 2007. – 523 с.

14. Кузнецова С. А. Банківська система : у схемах і таблицях : навч. посіб. / С. А. Кузнецова, Т. М. Болгар, З. С. Пестовська. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2012. – 319 с.

15. Левандівський О. Т. Банківські операції : навч. посіб. / О. Т. Левандівський, П. Е. Деметер. – Київ : Знання, 2012. – 463 с.

16. Моделі оцінки банківської діяльності для забезпечення стабільності банківської системи : монографія / О. В. Васюренко, О. М. Тридід, В. В. Качук та ін. – Київ : УБС НБУ, 2010. – 294 с.

17. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін : монографія / за заг. ред. Стельмаха В. С. – Київ : Центр наукових досліджень НБУ, УБС НБУ, 2009. – 404 с.

18. Орлюк О. П. Банківська система України правові засади організації / О. П. Орлюк. – Київ : Юрінком Інтер, 2009. – 239 с.

19. Панасенко Г. О. Банк. Ресурси. Капітал : монографія / Г. О. Панасенко. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. – 318 с.

20. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання : монографія / О. В. Дзюблюк, О. Б. Васильчишин, Б. П. Адамик та ін. ; за ред. О. В. Дзюблюк. – Тернопіль : ТНЕУ, 2010. – 383 с.

21. Савченко Т. Г. Банківська система у формуванні та підтриманні рівноважних станів в економіці [Текст] : монографія / Т. Г. Савченко. – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2012. – 368 с.

Інформаційні ресурси

22. Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні, схвалена постановою Правління НБУ від 02.06.2009 р. № 315, із змінами, внесеними 30.10.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0315500-09>.

23. Офіційний сайт Асоціації українських банків. – Режим доступу : <http://aub.org.ua>.

24. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

25. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.

26. Про банки і банківську діяльність : Закон України № 2121-III від 07.12.2000 р., із змінами, внесеними 04.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1087.635.40&nobreak=1>.

27. Про Національний банк України : Закон України № 679-XIV від 20.05.1999 р., із змінами, внесеними 04.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.

28. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Інструкція № 379, затверджена постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 р., із змінами, внесеними 15.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.

Зміст

Вступ.....	3
Змістовий модуль 1. Структурні компоненти банківської системи	4
Тема 1. Теоретичні засади організації банківської системи: сутність, принципи побудови, функції	4
Тема 2. Банки другого рівня як ключова складова банківської системи.....	7
Тема 3. Центральний банк як перший рівень банківської системи.....	37
Змістовий модуль 2. Функціонування банківської системи на етапі глобалізації фінансових відносин	42
Тема 4. Стабільність банківської системи	42
Тема 5. Банківська система в умовах глобалізації.....	47
Тема 6. Державне регулювання банківської системи	51
Рекомендована література.....	61
Основна	61
Додаткова	62
Інформаційні ресурси	63

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА

**Завдання до практичних занять
для студентів спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Рац** Ольга Миколаївна
Холодна Юлія Євгеніївна

Відповідальний за видання *О. М. Колодізєв*

Редактор *В. О. Бутенко*

Коректор *Т. А. Маркова*

План 2017 р. Поз. № 43 ЕВ. Обсяг 65 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*